

”Madridissa läikky” – vai läikkykö?

■ LIISA SALO-LEE

”Instituuttia ja Iberialais-amerikkalaista säätiötä vetää suppea jengi. Säätiön piiloagenda on puolustaa ja edistää pienen ydinjoukon etuja, napisee tusina. Kuiskaaja hämmästelee tohtorien diletantismia – eikö siteerattu periaate muka sisällykään lainomaisesti maailman kaikkiin säädekirjoihin?” Näin kommentoi ”Kuiskaaja” (*Helsingin sanomat* 24.9.2011) palstallaan ”Madridissa läikky” kahdentoista tutkijan ja asiantuntijan vetoomusta Suomen Madridin-instituutin uudistamisen ja toiminnan läpinäkyvyyden puolesta (*Tieteessä tapahtuu* 6/2011).

Tohtorit eivät napise turhasta. Omat käsitykseni Madridin-instituutin johtajana olivat samansuuntaisia. Napina on hyvin ajoitettu: instituutille etsitään nyt johtajaa julkisella haulilla ensimmäistä kertaa yli kymmeneen vuoteen. Edellinen kerta oli vuonna 1999, jolloin minut valittiin instituutin johtajaksi vuodesta 2000 alkaen. Muuten miesvaltainen ”suppea jengi” onkin valinnut johtajat omasta keskuudestaan. Nykyinen johtaja on jo toisella kierroksellaan. Olin ”suppean jengin” ulkopuolinen ja totesin varsin pian saman kuin vetoomuksen allekirjoittajtkin: ”käytännössä samat henkilöt ovat johtaneet säätiötä ja instituuttia vuodesta 1996 lähtien”. Nopea silmäys vaikkapa säätiön ja instituutin kotisivuille riittää tilanteen hahmottamiseen.

Säätiön hallituksen ”eriskummalliset ja suljetut käytännöt” ihmetyttivät minuakin. Alkuvuoden jälkeen totesin johtajuuskauteni

puolivälissä mahdollisuuteni toimia Madridin-instituutin operatiivisessa johdossa poikkeuksellisen vaikeiksi ja kyseenalaistin joitakin säätiön toimintatapoja ja hallintoa. Kyseenalaistaminen ei kuulunut säätiön kulttuuriin, ja vaikeudet vain lisääntyivät. Onnistuimme kuitenkin Madridissa pienellä motivoituneella joukolla (johtaja, kulttuurisihteeri, suomalaiset opiskelijaharjoittelijat) uudistamaan mm. instituutin tietojärjestelmän ja tiedotuksen, laajentamaan kulttuurivientiä näyttelypainotteisesta ohjelmistosta monikulttuuriin ja poikkitieteellisiin yhteistyöprojekteihin – toimimme uusien tekijöiden kanssa uudennaiselle yleisölle.

Nykyisen johtajan toisella toimikaudella instituutti on mm. isoilla yhteistyöprojekteilla saanut lisänäkyvyyttä sekä Suomessa että Madridin-instituutin toiminta-alueella. Hallinnon sisäisiä ongelmia – osa niistä jo minun esille tuomiani – on kuluneina vuosina kaikessa hiljaisuudessa yrittänyt selvittää sama ”suppea jengi”, joka itse on hyväksynyt ja vahvistanut omat käytäntönsä. Toivottavaa on, että pääosin julkisin varoin tuettu iberialais-amerikkalainen instituutio avautuu laajemmalle piirille tutkijoita ja kulttuuritoimijoita todelliseen yhteistyöhön ja dialogiin. Olisiko nyt aika antaa läikkyä oikeasti Madridissa – ja myös Helsingissä?

Kirjoittaja on professori (emerita), joka toimi Suomen Madridin-instituutin johtajana vuosina 2000–02.